

2. דברי הסבר על הרפורמה

החוק לתיקון פקודת התעבורה מס' 64 (מתן רשיונות לקווי שירות במוניות) פורסם ב- 12/4/05. החוק מבקש להסדיר את הפעילות בענף מוניות השירות ואת הדרכים לקבלת רשיונות לקווי שירות במוניות, והוא נכנס לתוקפו ביום 12/07/05.

ערב כניסת החוק לתוקפו ניתנו רשיונות לקווי שירות במדיניות בהתאם למדיניות המשרד בנושא משנת 1999. על פי מדיניות זו, על מוניות השירות להוות שירות משלים לשירות האוטובוסים ולא שירות מתחרה. לאור זאת, קווי שירות חדשים במוניות ניתנו רק באזורים דלילי אוכלוסין בהם התחבורה הציבורית באוטובוסים אינה עונה על צרכי האוכלוסייה, או באזורים בהם הקו המוצע מציע מפלס שירות גבוה יותר מזה שניתן על ידי שירות האוטובוסים, אינו פוגע בתשתית הכלכלית של האוטובוסים ואינו מוסיף על צפיפות התנועה.

ההחלטה לכונן רפורמה חדשה בענף מוניות השירות נתקבלה לאור ריבוי הפעילות הבלתי חוקית בענף, הן מצד תאגידי בעלי רשיון והן מצד מוניות בלתי מורשות ("חאפרים"). במשרד התחבורה נתקבלו מספר רב של בקשות אשר לא ניתן היה לאשרן במסגרת מדיניות 1999, דבר שהוביל לעתירות רבות לערכאות בתי המשפט כנגד המשרד. בנוסף, המשרד התקשה להתמודד היקף הפעילות הבלתי חוקית מבחינת אכיפת החוק ונקיטה באמצעים כלפי מפירי החוק בענף.

במסגרת החוק החדש, אשר אושר בסוף מרץ 2005 בקריאה שלישית בכנסת, נעשה מאמץ לבסס את מעמדם של תאגידי מוניות השירות כמפעילי תחבורה ציבורית בעלי מחויבות הן לציבור הנוסעים והן כלפי המדינה. החוק מגדיר סטנדרטים גבוהים יותר של רמת שירות מהסטנדרטים הנהוגים בענף כיום וקרובים יותר לסטנדרטים הנהוגים בשירות האוטובוסים.

בהתאם לחוק, בתחילת שנת 2006 מבוטלים כל רשיונות השירות שניתנו עד היום והחל מתאריך זה ינתנו כל הרשיונות בהתאם לחוק החדש, אך ורק לתאגידי שיגישו בקשה ויעמדו בתנאים שנקבעו בחוק. בקשות ניתן להגיש אך ורק לגבי מסלולים המופיעים ברשימה שפורסמה על ידי המפקח על התעבורה, הכוללת בנוסף למסלולים את המספר המירבי והמזערי של מוניות שיוורשו לפעול בכל קו. הרשימה כוללת את קווי השירות הפועלים כיום ברשיון, קווים נוספים שהוגשו

לגביהם בקשות בפרק זמן שנקבע בחוק וקווים הפועלים באזורים דלילי ביקוש שהמפקח על התעבורה סבור כי יש הצדקה תחבורתית להפעלתם באמצעות מוניות שירות.

כל תאגיד מוניות רשאי להגיש בקשה לכל אחד מהקווים המופיעים ברשימה, והבקשה תיבחן בהתאם לעמידתו בתנאים לקבלת רשיון כמפורט בנוסח החוק. רשימת הקווים מופיעה באתר זה. תיק המסלול של כל קו, אליו ניתן להגיע על ידי הקשה על המספר הקטלוגי של כל אחד מן המסלולים המפורטים ברשימה, כולל מידע מפורט על מסלול הקו, מפה, שעות פעילות, הגבלות והוראות תפעול.

התנאים לקבלת רשיונות לקווי שירות בהתאם לחוק החדש כוללים, בין היתר, עמידה בתנאי סף של גודל התאגיד (מעל 15 מוניות), הפקדת ערבויות בנקאיות הן ע"י התאגיד והן על ידי בעלי הרשיונות המשתייכים לתאגיד (5,000 ₪ לבעלי הרשיונות, ועד לתקרה של 150,000 ₪ לתאגיד), חתימה על התחייבות לקיום תנאי רשיון, הוכחת קיום תנאים ואמצעים דרושים להפעלה תקינה של קו שירות – כגון העסקת סדרנים, קיום משרד, חניון תפעולי ותחנות קצה, תשלום אגרה חודשית על סך 170 ₪ לכל בעל רשיון, התחייבות לסימון המוניות בהתאם למפרט טכני שפורסם ע"י המפקח על התעבורה, התחייבות לקיום תנאי הרשיון ועוד.

יצויין כי רק מוניות שפעלו בענף השירות ביום ה- 12.7.05, ערב כניסת החוק לתוקפו, יורשו להיכלל במסגרת תאגידי המוניות לצורך הגשת הבקשות. כלומר, החוק קובע כי המספר הכולל של מוניות בענף לא יגדל כתוצאה מהשינויים בחוק. תאגידי מוניות שאין בידם כיום רשיון מטעם משרד התחבורה יצטרכו לגייס מוניות מבין אלה הפועלות כיום בענף במסגרת תאגיד בעל רשיון.

בקשות לקווי שירות ניתן יהיה להגיש עד ליום 12.1.06. את הבקשות יש להגיש בנפרד עבור כל קו או אשכול קווים, בהתאם למספרים הקטלוגיים של הקווים המופיעים ברשימה, בטופס מיוחד בלבד. כאמור, לא ניתן יהיה להגיש בקשה לקווים אשר אינם מופיעים ברשימה.

תהליך בחינת הבקשות ומתן אישורים עקרוניים יחל ביום 13.1.06. במידה ויתקבלו בקשות על ידי יותר מתאגיד אחד להפעלת קו או קווים מסויימים, יערך הליך מכרזי לצורך קביעת הזוכה. עם זאת, יתכן מצב בו שני תאגידיים יקבלו רשיון להפעלת קו, במידה וסך המוניות שיפעלו בציר לא יעלה על המכסה שנקבעה לאותו

הקו. עם קבלת אישור עקרוני, ינתן לתאגידים פרק זמן של מספר חודשים להתארגן להשלמת הדרישות הנוספות המפורטות בחוק בטרם קבלת הרשיון לשנת 2006.

הרשיונות שינתנו במסגרתו יחודשו מדי שנה עד תום שנת 2010. החוק קובע אפשרות להאריך הרישיונות לתקופות נוספות של שנה בכל פעם ולא יותר מ-3 שנים, וזאת על פי החלטת שר התחבורה, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

משרד התחבורה מקווה כי החוק החדש יביא לצמצום הפעילות הבלתי חוקית בענף מוניות השירות, לא רק לאור התנאים חדשים בהם על המוניות לעמוד אלא לאור העובדה שהחוק מקנה הזדמנות לקבלת רשיונות עבור קווים המופעלים מזה שנים רבות ללא רשיון. בנוסף לתנאים בהם על מבקשי רשיונות השירות לעמוד לצורך קבלת רשיון, בכוונת משרד התחבורה לפקח באופן הדוק יותר על פעילות מוניות השירות באמצעות חברה שתבצע בקרה על פעילות המוניות בהתאם לתנאי הרשיונות ועמידה בתנאי רמת השירות שנקבעו, כולל אפשרות של חילוט ערבויות במקרה של חריגות מתנאי הרשיון. בקרה מסוג זה נהוגה כיום בהתקשרות עם מפעילי תחבורה ציבורית באוטובוסים והתקווה היא כי בדומה לענף האוטובוסים, הדבר יביא לעלייה ברמת השירות לציבור.